

11. Управление на паметта

План:

Управление на паметта

Деструктор

Операция присвояване

Конструктор за копиране

**** Необходимост от управление на паметта**

Ще разгледаме примера от [Указатели](#) за използване на указател в клас - [department.cpp](#).

```
// department0.cpp
#include <string>
#include <iostream>
using namespace std;

#include "ccc_empl.h"
/**
    A department in an organization.
 */
class Department {
public:
    Department(string n);
    void set_receptionist(Employee* e);
    void print() const;
private:
    string name;
    Employee* receptionist;
};
/**
    Constructs a department with a given name.
    @param n the department name
 */
Department::Department(string n)
{
    name = n;
    receptionist = NULL;
}
/**
    Sets the receptionist for this department.
```

```

    @param e the receptionist
*/
void Department::set_receptionist(Employee* e)
{ receptionist = e; }
/**
    Prints a description of this department.
*/
void Department::print() const
{ cout << "Name: " << name << "\n"
    << "Receptionist: ";
    if (receptionist == NULL) cout << "None";
    else
        cout << receptionist->get_name() << " "
            << receptionist->get_salary();
    cout << "\n";
}

int main()
{ Department shipping("Shipping");
  Employee* harry = new Employee("Hacker, Harry", 45000);
  shipping.receptionist(harry);

  Department qc("Quality Control");
  Employee* tina = new Employee("Tester, Tina", 50000);
  qc.set_receptionist(tina);
  tina->set_salary(55000);

  shipping.print();
  qc.print();

  delete harry;
  delete tina;
  return 0;
}

```

Променяме конструктора на класа, като там конструираме обект - член-данна на класа.

```

class Department {
    ...
private:

```

```

    string name;
    Employee* receptionist;
};

Department::Department(string n, Employee e)
{
    name = n;
    receptionist = new Employee(e.get_name(), e.get_salary());
}

/* second constructor */

Department::Department(string n)
{
    name = n;
    receptionist = NULL;
}
department1.cpp

```

С операция `new` в *конструктора* на класа се създава обект, данна на класа.

Къде да се изпълни операция `delete`?

С операция `delete` в *деструктора* на класа се унищожава създадения обект от конструктора на класа.

**** Деструктор**

Деструктор е специална член-функция, която се извиква автоматично когато обектът излезе от обхват (out of scope).

Деструкторът на класа `Department` унищожава създадения от конструктора обект.

```

Department::~~Department()
{ delete receptionist;
}

```

[department2.cpp](#)

**** Предефиниране на операция присвояване**

Нека имаме следните дефиниции:

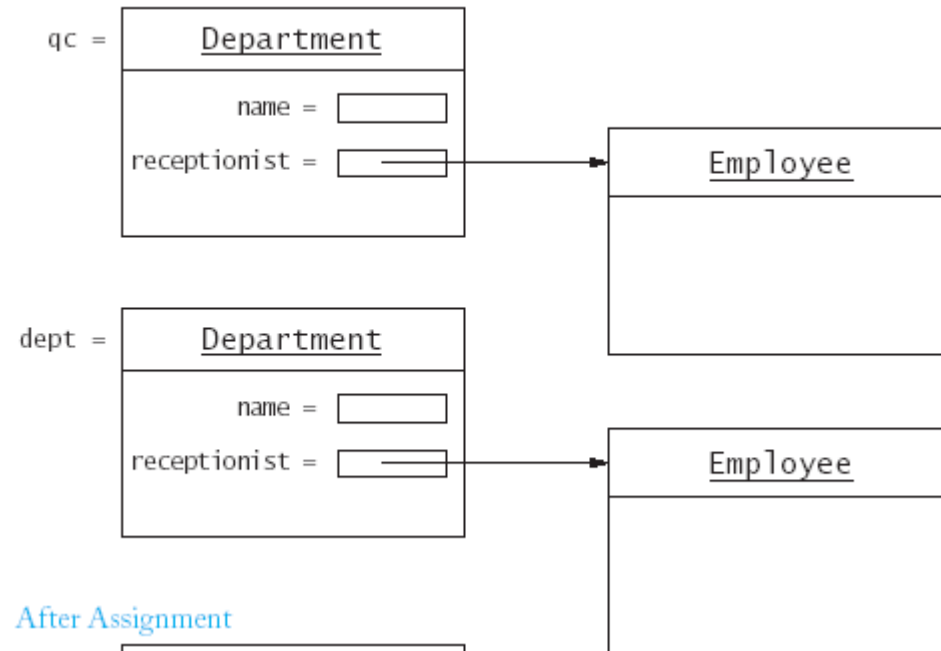
```
Department qc("Quality Control", Employee("Tester, Tina", 50000));  
Department dept("Shipping", Employee("Hacker, Harry", 35000));
```

и след това приложим операция присвояване, която е дефинирана за всеки клас (и се нарича почленно копиране):

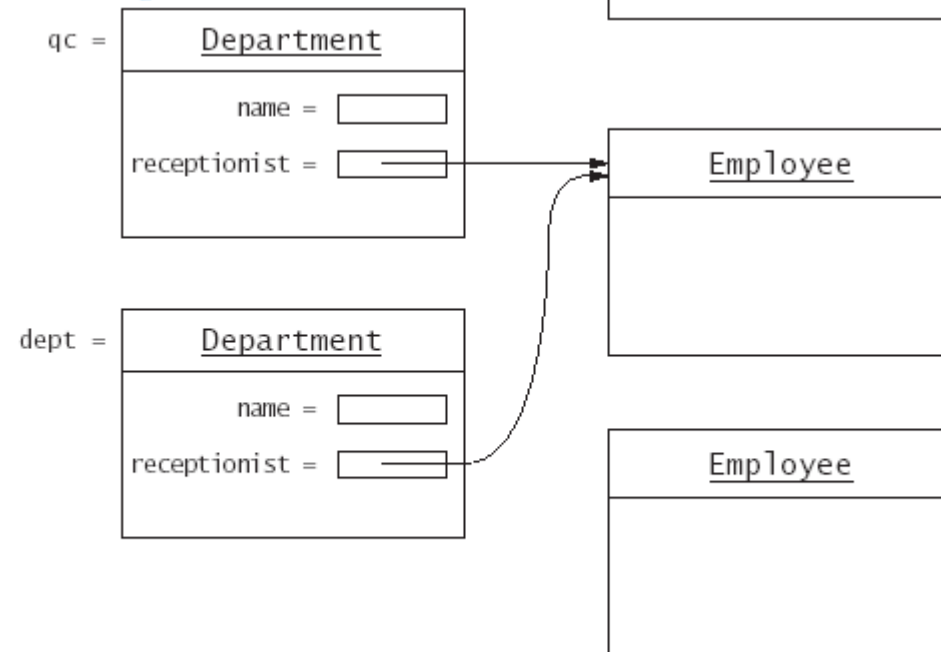
```
dept = qc;
```

1. Това присвояване води до загуба на памет (memory leak) - имаме недостъпен обект (от тип Employee)!

Before Assignment

After Assignment

2. Когато един от обектите (`qc` или `dept`) излезе от обхват (и изтрие обекта), получаваме висящ указател (dangling pointer) - указател към изтрит обект!

[department3.cpp](#)

За да избегнем това, е необходимо да направим копие на обекта от клас `Employee` (с адрес от обекта `qc`) и да поставим адреса на копието за стойност на полето `receptionist`.

Това може да се направи като предефинираме операция присвояване за обекти от класа `Employee`.

```
Department& Department::operator=(const Department& b)
{
    if (this != &b)
    {
        name = b.name;
        delete receptionist;
        if (b.receptionist == NULL) receptionist = NULL;
        else
            receptionist = new Employee(b.receptionist->get_name(),
                                         b.receptionist->get_salary());
    }
    return *this;
}
```

- Променяме данните, които не са указатели (в случая `name`) от обект `b` в обект `*this`;
- Изтриваме указателя `receptionist` от `*this` (текущия обект) и
- Създаваме нов обект от тип `Employee` за `*this`, копие на обекта `*receptionist` от параметъра (десния аргумент на операцията) `b`.

Функцията за предефиниране задължително трябва да е член-функция (защо?).

[department4.cpp](#)

**** Конструктор за копиране**

Предназначението на операция присвояване е да промени съществуващ обект, като го направи същия като друг обект и не е подходяща за конструиране на нов обект.

Например в оператора за дефиниране на обект:

```
Department dept = qc; // not assignment operator!
```

не може да се използва (и не е!) операция присвояване.

Правилното конструиране на обект, копие на друг обект е:

```
Department dept(qc);
```

т.е. като се извика конструктор за копиране.

За всеки клас в езика C++ има (по подразбиране) такъв конструктор, но той действа с почленно копиране и възниква същия проблем, както при операция присвояване.

Решението е да се напише конструктор за копиране:

```
Department::Department(const Department& b)
{
    name = b.name;
    if (b.receptionist == NULL) receptionist = NULL;
    else
        receptionist = new Employee(b.receptionist->get_name(),
                                     b.receptionist->get_salary());
}
```

Конструктор за копиране се вика и когато се предава параметър-стойност на функция, напр.

```
void print(Department d)
{ ... }
```

```
Department dep("Administration")
...
print(dep);
....
```

Пример:

```
// department.cpp
001: #include <string>
002: #include <iostream>
004: using namespace std;
005:
006: #include "ccc_empl.h"
008: /**
009:     A department in an organization.
010: */
011: class Department {
013: public:
014:     Department(string n);
015:     Department(string n, Employee e);
016:     ~Department();
017:     Department& operator=(const Department& b);
```

```

018:     Department(const Department& b);
019:     void print() const;
020: private:
021:     string name;
022:     Employee* receptionist;
023: };
024:
025: /**
026:     Constructs a department with a given name and no receptionist.
027:     @param n the department name
028: */
029: Department::Department(string n)
030: {   name = n;
032:     receptionist = NULL;
034:     cout << "Constructor: ";
035:     print();
036: }
037:
038: /**
039:     Constructs a department with a given name and receptionist.
040:     @param n the department name
041:     @param e the receptionist
042: */
043: Department::Department(string n, Employee e)
044: {   name = n;
046:     receptionist = new Employee(e.get_name(), e.get_salary());
048:     cout << "Constructor: ";
049:     print();
050: }
051:
052: /**
053:     Deletes the Employee object that this Department
054:     object manages.
055: */
056: Department::~~Department()
057: {   cout << "Destructor: ";
059:     print();
061:     delete receptionist;
062: }
063:

```



```

064: /**
065:     Constructs a Department object as a copy of another
066:     Department object.
067:     @param b the object to copy
068: */
069: Department::Department(const Department& b)
070: { cout << "Copy constructor: ";
072:   b.print();
073:
074:   name = b.name;
075:   if (b.receptionist == NULL) receptionist = NULL;
077:   else
078:       receptionist = new Employee(b.receptionist->get_name(),
079:                                   b.receptionist->get_salary());
080: }
081:
082: /**
083:     Sets this Department object to a copy of another
084:     Department object.
085:     @param b the object to copy
086: */
087: Department& Department::operator=(const Department& b)
088: { cout << "Assignment: ";
090:   print();
091:   cout << "= ";
092:   b.print();
093:
094:   if (this != & b)
095:   { name = b.name;
097:     delete receptionist;
098:     if (b.receptionist == NULL) receptionist = NULL;
100:     else
101:         receptionist = new Employee(b.receptionist->get_name(),
102:                                     b.receptionist->get_salary());
103:   }
104:   return *this;
105: }
106:
107: /**
108:     Prints a description of this department.

```

```

109: */
110: void Department::print() const
111: { cout << "[name=" << name << ",receptionist=";
113:   if (receptionist == NULL) cout << "NULL";
115:   else cout << receptionist->get_name();
117:   cout << "]\n";
118: }
119:
120: int main()
121: { Department shipping("Shipping");
123:   Department qc("Quality Control",
124:               Employee("Tester, Tina", 50000));
125:   Department dept(qc);
126:   dept = shipping;
127:   return 0;
128: }

```

Когато използваме указатели (и динамична памет) в данните на клас, винаги трябва да дефинираме "големите три":

- конструктор за копиране,
- операция присвояване и
- деструктор.

Пример:

Клас List за реализация на свързан списък ([list2.cpp](#)) с дефиниране на "големите три" ("big three").

```

// list0.cpp
#include <string>
#include <iostream>
#include <cassert>
using namespace std;

/* forward declarations */
class List;
class Iterator;

/** A class to hold the nodes of the linked list. */
class Node {
public:
/** Constructs a node for a given data value.

```

```

        @param s the data to store in this node */
Node(string s);
private:
    string data;
    Node* previous;
    Node* next;
friend class List;
friend class Iterator;
};

/** An iterator denotes a position in the list or
    past the end of the list. */
class Iterator {
public:
    /** Constructs an iterator that is not attached to any list. */
    Iterator();

    /** Looks up the value at a position.
        @return the value of the Node to which the iterator
        points */
    string operator*() const;

    /** Advances the iterator to the next position. */
    void operator++(int dummy);

    /** Moves the iterator to the previous position. */
    void operator--(int dummy);

    /** Compares two iterators.
        @param b the iterator to compare with this iterator
        @return true if this iterator and b are equal */
    bool operator==(Iterator b) const;

    /** Compares two iterators.
        @param b the iterator to compare with this iterator
        @return true if this iterator and b are not equal */
    bool operator!=(Iterator b) const;
private:
    Node* position;
    Node* last;

```

```

friend class List;
};

/** A linked list of values of a given type.
    @param T the type of the list values */
class List {
public:
    /** Constructs an empty list. */
    List();

    /** Constructs a list as a copy of another list.
        @param b the list to copy */
    List(const List& b);

    /** Deletes all nodes of this list. */
    ~List();

    /** Assigns another list to this list.
        @param b the list to assign
        @return a reference to this list */
    List& operator=(const List& b);

    /** Appends an element to the list.
        @param s the value to append */
    void push_back(string s);

    /** Inserts an element into the list.
        @param iter the position before which to insert
        @param s the value to append */
    void insert(Iterator iter, string s);

    /** Removes an element from the list.
        @param i the position to remove
        @return an iterator pointing to the element after the
        erased element */
    Iterator erase(Iterator i);

    /** Gets the beginning position of the list.
        @return an iterator pointing to the beginning of the list */
    Iterator begin() const;

```

```

    /** Gets the past-the-end position of the list.
        @return an iterator pointing past the end of the list */
    Iterator end() const;

private:
    /** Copies another list to this list.
        @param b the list to copy */
    void copy(const List& b);

    /** Deletes all nodes of this list. */
    void free();

    Node* first;
    Node* last;
};

List::List()
{
    first = NULL;
    last = NULL;
}

List::~List()
{
    free();
}

List::List(const List& b)
{
    first = NULL;
    last = NULL;
    copy(b);
}

List& List::operator=(const List& b)
{
    if (this != &b)
    {
        free();
        copy(b);
    }
    return *this;
}

```

```

void List::push_back(string s)
{
    Node* newnode = new Node(s);
    if (last == NULL) /* list is empty */
    {
        first = newnode;
        last = newnode;
    }
    else
    {
        newnode->previous = last;
        last->next = newnode;
        last = newnode;
    }
}

void List::insert(Iterator iter, string s)
{
    if (iter.position == NULL)
    {
        push_back(s);
        return;
    }

    Node* after = iter.position;
    Node* before = after->previous;
    Node* newnode = new Node(s);
    newnode->previous = before;
    newnode->next = after;
    after->previous = newnode;
    if (before == NULL) /* insert at beginning */
        first = newnode;
    else
        before->next = newnode;
}

Iterator List::erase(Iterator i)
{
    Iterator iter = i;
    assert(iter.position != NULL);
    Node* remove = iter.position;
    Node* before = remove->previous;
    Node* after = remove->next;

    if (remove == first) first = after;
    else before->next = after;
}

```

```

    if (remove == last) last = before;
    else after->previous = before;

    iter.position = after;
    delete remove;
    return iter;
}

Iterator List::begin() const
{
    Iterator iter;
    iter.position = first;
    iter.last = last;
    return iter;
}

Iterator List::end() const
{
    Iterator iter;
    iter.position = NULL;
    iter.last = last;
    return iter;
}

Iterator::Iterator()
{
    position = NULL;
    last = NULL;
}

string Iterator::operator*() const
{
    assert(position != NULL);
    return position->data;
}

void Iterator::operator++(int dummy)
{
    assert(position != NULL);
    position = position->next;
}

void Iterator::operator--(int dummy)
{
    if (position == NULL) position = last;
    else position = position->previous;
}

```

```

    assert(position != NULL);
}

bool Iterator::operator==(Iterator b) const
{ return position == b.position;
}

bool Iterator::operator!=(Iterator b) const
{ return position != b.position;
}

Node::Node(string s)
{ data = s;
  previous = NULL;
  next = NULL;
}

void List::copy(const List& b)
{ for (Iterator p = b.begin(); p != b.end(); p++)
    push_back(*p);
}

void List::free()
{ while (begin() != end())
    erase(begin());
}

void print(const List& l)
{
    Iterator pos;
    for (pos = l.begin(); pos != l.end(); pos++)
        cout << *pos << "\n";
}

int main()
{ List staff;

  staff.push_back("Cracker, Carl");
  staff.push_back("Hacker, Harry");
  staff.push_back("Lam, Larry");
}

```



```

    staff.push_back("Sandman, Susan");

    List newstaff(staff); // copy constructor
    cout << "newstaff1:" << endl;
    print(newstaff);

    Iterator pos;
    /* add a value in fourth place */
    pos = staff.begin();
    pos++;
    pos++;
    pos++;
    staff.insert(pos, "Reindeer, Rudolf");

    /* remove the value in second place */
    pos = staff.begin();
    pos++;
    staff.erase(pos);

    cout << "staff1:" << endl;
    print(staff);
    cout << "newstaff2:" << endl;
    print(newstaff);

    staff = newstaff; // overloaded assignment operator
    cout << "staff2:" << endl;
    print(staff);
                                // destructor

    return 0;
}

```

Големите три ([Rule of three](#)) се дефинират винаги, когато при създаване на обект се заемат [системни ресурси](#) (динамична памет, файлове).
